

NORGES HØYESTERETT

Den 15. mars 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Møse og Noer i

HR-2019-523-U, (sak nr. 19-038031STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat John Christian Elden
advokat Sidsel Magdalena Jaqueline Katralen
advokat Thomas Randby)

mot

B (advokat Benedict de Vibe
advokat Kaja de Vibe Malling)

Påtalemyndigheten (ass sjef for spesialenheten Guro Glærum
Kleppe)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om at ankesakene mot A og B fortsatt skal være forent til felles behandling etter at lagrettens kjennelse om skyldspørsmålet for As del ble satt til side.
- (2) B er tiltalt for innførsel av ca. 16,8 tonn hasj i perioden 1993/1994 til 14. november 2013, hvorav A er tiltalt for medvirkning til innførsel av ca. 14 tonn hasj i perioden 2004 til 14. november 2013, jf. straffeloven 1902 § 162 tredje ledd annet straffalternativ (tiltalens post I). B og A er videre tiltalt for grov korrupsjon, jf. straffeloven 1902 § 276b jf. § 276a første ledd bokstav a og b (tiltalens post II). I tillegg er A tiltalt for brudd på våpenloven.
- (3) Oslo tingrett avsa 18. september 2017 dom hvor A ble dømt til fengsel i 21 år og B til fengsel i 15 år.
- (4) Både A og B anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken fra A gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post I og II, saksbehandlingen og inndragningen. Anken fra B gjaldt straffutmålingen.

- (5) Lagmannsretten ble ved ankeforhandlingen satt med lagrette. Ankesakene var forent til felles behandling, jf. straffeprosessloven § 353, jf. § 13.
- (6) Når det gjaldt As bevisanke, ble det både for tiltalens post I og II stilt ett hovedspørsmål og ett tilleggsspørsmål. Lagretten svarte 28. januar 2019 "nei" på spørsmål 1 og 2 som gjaldt tiltalens post I, og "ja" på spørsmål 3 og 4 som gjaldt tiltalens post II.
- (7) Lagmannsretten trakk seg tilbake for å vurdere lagrettens kjennelse og avsa deretter beslutning om å sette lagrettens kjennelse til side, jf. den nå opphevede straffeprosessloven § 376a. Saken mot A skal i sin helhet behandles på ny for andre dommere.
- (8) Partene fikk anledning til å uttale seg om den videre behandling av Bs straffutmålingsanke. Lagmannsretten avsa deretter under ankeforhandlingen 28. januar 2019 beslutning om at sakene til A og B fortsatt skulle være forent til felles behandling. Lagmannsrettens beslutning lyder slik:
- "Sakene til A og B er forent til felles behandling, jf. straffeprosessloven § 13. Lagmannsretten kan omgjøre beslutningen om forening og dele sakene igjen, jf. straffeprosessloven § 53, men finner det ikke hensiktsmessig. Det er en slik sammenheng mellom sakene at de bør behandles samlet. Dette innebærer at behandlingen av Bs straffutmålingsanke utstår. Det tilføyes at straffeprosessloven § 17 andre ledd uansett gir grunnlag for å utsette en sak i slike tilfeller som her."**
- (9) A anket lagmannsrettens beslutning om å sette lagrettens kjennelse til side. For det tilfelle at denne anken ikke førte frem, ble det inngitt en selvstendig subsidiær anke over lagmannsrettens beslutning om at sakene til A og B fortsatt skulle være forent til felles behandling.
- (10) Ved Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse 22. februar 2019 (HR-2019-361-U) ble anken over lagmannsrettens beslutning om å sette lagrettens kjennelse til side forkastet.
- (11) As forsvarer har inngitt støtteskriv for den subsidiære anken.
- (12) Lagmannsretten har i beslutning 6. mars 2019 vurdert, men ikke funnet grunn til å omgjøre sin tidligere beslutning om at sakene fortsatt skal være forent til felles behandling.
- (13) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen. Han har i korte trekk anført:
- (14) A har ankerett da utsettelsen av Bs sak "rammer" ham, jf. straffeprosessloven § 377.
- (15) De tre fagdommerne var inhabile til å ta stilling til hvordan en ny behandling av saken skal finne sted. I den utstrekning lagmannsrettens beslutning skal anses å legge noen føringer for den nye behandlingen av saken, må beslutningen oppheves.
- (16) Lagmannsretten har tatt et uriktig rettslig utgangspunkt for sin avgjørelse. Sakene ble delt når lagmannsretten traff sin beslutning om å sette lagrettens kjennelse til side. Lagmannsrettens bemerkning om at straffeprosessloven § 17 gir hjemmel for å utsette, kan ikke anses som en beslutning om å utsette ankeforhandlingen til B på dette grunnlaget. Uansett gir ikke bestemmelsen hjemmel for utsettelse.
- (17) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og har i korte trekk anført:

- (18) Sakene har gått samlet fordi det gir best mulig opplysning av sakene. Lagmannsrettens beslutning om å sette lagrettens kjennelse til side innebærer ikke at sakene deles.
- (19) *B* har sluttet seg til påtalemyndighetens syn.
- (20) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankesakene til *A* og *B* var forent til felles behandling, jf. straffeprosessloven § 353, jf. § 13. Spørsmålet for lagmannsretten var om beslutningen om forening fortsatt skulle stå ved lag eller om denne skulle endres etter § 13 andre ledd eller omgjøres etter § 53. Lagmannsrettens beslutning 28. januar 2019 innebar at sakene fortsatt skulle være forent til felles behandling, noe som fikk som konsekvens at også *B*s sak må behandles på nytt.
- (21) Lagmannsrettens beslutning ble truffet under ankeforhandlingen. Etter straffeprosessloven § 378 kan kjennelser og beslutninger truffet under ankeforhandlingen ikke påankes uten i nærmere angitte tilfeller. Ifølge § 378 nr. 1 foreligger ankerett når slike avgjørelser "avviser, hever eller utsetter saken".
- (22) I HR-2010-2146-U og Rt-1994-1013 er det lagt til grunn at lagmannsrettens avgjørelse under ankeforhandlingen om å dele forente straffesaker ikke kan påankes. Avgjørelsen kommer ikke inn under unntaksbestemmelsen i straffeprosessloven § 378 nr. 1 selv om den innebærer en utsettelse av den utskilte saken. Ankeutvalget legger til grunn at det samme må gjelde en avgjørelse under ankeforhandlingen om *ikke* å dele forente saker, selv om avgjørelsen fører til utsettelse av saken for begge de tiltalte.
- (23) Etter dette må anken avvises.
- (24) Ankeutvalget tilføyer, som påpekt av lagmannsretten, at også under den nye behandlingen vil lagmannsretten kunne treffe avgjørelse om samlet eller delt behandling av sakene, jf. straffeprosessloven § 13 annet ledd.

S L U T N I N G :

Anken avvises.

Erik Møse
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)